

Наш Лемко

PIK V.

Ч. 1 (97)

Львів, 1-го січня 1938.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: **Львів, ул. Новий Світ ч. 22.**

Телефон ч. 244-57.

NASZ ŁEMKO, LWOW, UL. NOWY ŚWIAT 22

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після умови

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1 80 зол., Чвертьрічно 1 зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

Христос Раждається!

Іван Данилик.

— Просніться всі! А-гей, ставайте
Й біжіть мерщій, де бе луна!
Зоря де сонцем он палає —
Там диво, чудо — новина!
Прокинулись, умить прибігли
І в яселцях (дивно й казати!)
Знайшли Вога, знайшли Месію,
Всіх благодотей — Благодоті.

В ТУ НІЧ...

І знали ниць, щастям горіли
Як зорі душі пастирів:
— Це ж бо сповнились всі пророцтва,
Спасення світу день настіє!
Це ж бо прийшла уренті Правда,
Туга і Мрія всіх століть:
Прийшов Сам Бог у людським тілі,
Щоб адську владу одоліти!

Скінчивсь єнч душі, кнут і неволя
Зло — гріх сконав немаче гад,
Розтопаний Вога пятаю —
Задрижав Ірод, люду кат.
„Во вишніх слава!“ — Херувимів
Гроном неслося з обрію
В хто живий духом — привітас
В свойому серці — Месію.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

ДОРОГИЙ ЧИТАЧУ!

Коли перша зірка появиться на небозводі й Ти у теплій своїй хаті, в оточенні своїх найближчих при святвечірній столі засядеш, як той торік, як позаторік, як багаторіччя тому назад — мати-меш знову те саме могутнє почуття якоїсь дивної, нерозгаданої, старої, але якже нової та вічно живої радості, що заповнить Тебе цілого, що залеже всі кутки Твоєї душі.

І будеш Ти в ту хвилину, як ніколи розворушений; будеш м'який серцем, лагідний, добрий та щирей налитий найщирішою любов'ю до всего того, що Тебе окружає. І схочешся тоді Тобі, наперемін, сміятись і плакати, схочешся політись іше з кимсь отими благородними почуттями, побажати всім того всего, чого сам собі бажаєш, навіть ворогам пробачити їх провини.

А думкою поліннути далеко-

далеко, в ясні дні свогого дитинства, в бурхливі дні молодості.

І зупинитися тоді хвилину на тінях тих людей, що колись біля Тебе були, та відійшли у вічність, що кривавились було в лютях боях, що каралися і караються та гинули й гинуть за волю Батьківщини, за землю рідну... Ген — аж за безкраї й океан полонити думкою до тих братів і сестер, яким судьба звеліла сьогодні на чужині колядувати й тугу свою за рідним, засипаним білим снігом селом — слати в цій хвилі під вікна Твоєї хати. А звідтам на всі стежки-доріжки пройденого свого життя за-вернути й вибзирати на них усі роки й терня все, всі усміхи й сльози,

всі свої радощі й терпіння, всі успіхи й невдачі, всі духові й матеріальні свої зиски й втрати, та сплівши їх в один вінець загального підрахунку, твердо ступати оновленим в Новий Рік із вірою, що прийдешнє чейже буде краще за минуле.

Але... Чи питав Ти коли себе, Дорогий Читачу, звідки вибухає джерело отих усіх високих, благородних і якже чудових Твоїх думок, вражін, настроїв, почувань? І, чому такі думки ніколи іноді, а тільки саме в оту блаженну рокову хвилину, в навечері Різдва Христо-вого виринають і стають господарями хочби, й найтвердішої душі?

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Зміна в нашому Видавництві.

Часопис „Наш Лемко“ видавав і підсиував як відповідальний редактор громадянин Михайло Таранько. З причин перешкод особито-го характеру Вп. М. Таранько не підсиує вже цього числа. Його

місце заступають Вп. Олександр Костик як відповідальний редактор і Вп. м-р Б. Бородайко як видавець.

На цьому місці почуваємося до милого обовязку зложити Вп. М. Таранькові подяку за належне виконання своїх обовязків і дбайливу опіку нашим Видавництвом.

Редакція „Нашого Лемка“.

ЮЛІАН ТАРНОВИЧ.

Різдво в Канаді.

Присвячую Дорогому Отцю Іванові Т. в Канаді

*** Сороч повних років минуло, відколи Степан Савки попрацав рідне село, купив собі за позичені гроші карту на корабель і поїхав за море. Він довго поперевіряв в американських коляльних у Пенсильвії, але вже до року звернувся свій довг і тепер став продумувати, як то краще жити. Робітничє життя вуглекопа йому не подобалося. Степан волів би радше на ріді працювати. Коли вичитав він одного разу, що в Канаді дешево можна набути землю, забрав свої ошаджені гроші зі союзу Брашна святого Миколая, та ненадлужночесь багато, поїхав попри Великі Озера в канадійські степові рівнини, прерї, святу земельну плужком країти.

*** Його здорові руки, сильна воля спричинили, що вкортоті динка досі диня, над рвучою канадійською річкою, перемінялась у родючий лан, а невеличка деревляна хатина скривалась серед цвітучого саду. Одначе тут за рідним селом безглузди томила Степана. Він висторить собі ше в своему селі з кручим волосям Оленку та тужив за нею. А вона за ним, бо вони обоє прирекли собі жлати на себе. — Не бачила церквіця в Рїджайні тихих веселів і щасливих молодят, як саме Оленку, якій Степан вивслав шифарту, та Степана. До того отеш Іван, що недавно теж приїхав у західно Канаду, вперше вичув молодат і бажав їм шаста на новій дорозі їхнього життя.

*** Ше дужче прикладла свої руки Степан до вялчного загітчика. Бог його благословляв, бо Оленка й Степан кожну працю з Богом начинали. А рік за ро-

ком минав, як швидко зливались води канадійських струмків у Великих Озерах. І рїдні Степана побільшувались. Пузатий Петрусь уже з батьком у поле виходить, Марїяка матерї поміч дає, а чорнявий Микольчио й постник Василько, що зсмім до свого старенького дідуця Савки приїдась, криком і гамором заповнювали обїяста.

*** Сьогодні в хаті Степана Савки тишина, Мати Олена ладить святу вечеру. — Як у старому краї. Бобальки на олії, памушки з маком, капуста з грибами, горох, варені слявки, кругла бульба смажена на олії з цибулею, вареники з яблочками, кутя з медом і маківник з роздникками.

*** Деятеро чєхадї сіло дококала стола; найстарий Степан, батько під намисним образом Розятого Христа, біля нього син Петро, Микола й Василь, з другого боку два найити; а мати Олена з Марїюкою найближче печі, приносили святвечірні страви щоб ближче було та девятї дїдух у куті. — Шаста Вам мої діточкі бажано, щоб ви рїдну земельну нашу чєстю вшанували — держав слово свийй уше, але дужий ше Степан, — при святї вечері. — Ми далеко від рїдних наших старокраєвих хатин, але Новонародженї Христос усіх нас благословляє, Наші брати теж тепер Новонародженого Бога вітають, Вони викидають Його Правди. Та Правда ця й наших земель не минє. Ген, там далеко, їхати б залізничною від нас зо два дні до берегов моря, опісля морем на кораблі дві неділі й по тамтєгобчєньому суходолї за день їзди нашї чудові карпатські села. У цих селах соломою критї хатини, над берегом річок; а люди такі самісїткі, як ми. Вони, як починає смеркати, на небї являється перша зірка-вечорничка, їдуть до річки митися,

щоб хоробу від себе відігнати. Мати газдиня приносить у дїничку воду з рїки, щоб корови доїлась. В хату вносить чєресло лємїш, сокиру й кладуть на столонї під столон, а столонї-перезають ланцїном, щоб господарство разом держалося. Уважють, в якїй сторонї собака забрєсь, заїдуть молодї прїдлуты, як є в хатї дївчана до видання. На святчєному столї розспівають усе обїяжа по жєстї, вкривають його сїном, а на сїно простєвають обрусок, бо зерно є бацтво, сїно — на памїтку; що на сїні в убогїй стєнцї Христос народився, а біла скатєрть зняма чистоти, як біла лєля ознака невинности. По святїй вечері, — оповїдав далше Степан, — гасять свїчку й горять, де їде дим зі свїчки; як до гїят, то господарство буде вєстися, як до дверей то хтос у хатї вмер, а як дим кружляє над столон, то буде вєслїя. В лєдяних селах на нашїй Лємківщинї ходять вєчором колядники від хати до хати, колядувати на церкву, або на „Рїдну Школу“, таку установу, що навчєє рїдної мови знов же в інших нїхто не їде вєчором поза обїяста своєї хати, щоб якої злої мари не приклядати.

— А якї піснї співають там малї колядники? — вшавсь Василько.

— По святїй вечері — відповїв батько — всі в хатї співають найкращу нашу рїздвяну коляду „Бог Прєдвїчний“.

— А коли ми до нашого дідуця поїдемо? — знов вєстринула Марїяка. — Я так хотїла б побачити рїдний край.

Та Степан не відповївав. Його думки блукали свїтми, там, де сонце сходить і розбиває туман вїконїчних мряк... Де яругами вєтьсь вертєкїй Попрад і срібнолїтний повільний Сан, у стїп твердого Бєскїду. Там теж несєтьсь рїздвяна коляда:

— Христос родився, Бог воплотився.

Даремні зусилля.

Большевицькі газети останніми часами порушують часто питання релігії, очевидно, в межах свого совітського „царства - госу-дарства“. Завдяки цьому можемо й ми довідатись дещо про ті всі вибрики, якими комуністична дурійка вже близько два десятки літ пописується на тзв. протирелігій- ному фронті. В статтях на цю тему большевицькі газети не мають од- ної лінії: раз домагаються від старих комуністів і комсомольців (смаркатих комуністів) ужити всіх зусиль до боротьби з релігією, то знову ніби вступають проти насильства у цій боротьбі... От звичайне собі московське - жидівське крутіство, як у інших справах, і так само і в справах релігії. Кож- ному відомо, що якінебудь „успі- хи“ при поборюванні релігії кому- ністи завдячують хіба тільки — насильству.

Перед святами Різдва Христо- вого питання боротьби з релігією обговорюють комуністичні газети особливо широко. При цій нагоді не забувають ці газети давати на горіжкі всім тим інституціям і ор- ганізаціям, що замало приклада- ють рук до боротьби з релігією. І так закидують комісаріатові осві- ти, що порозязував у цьому році багато протирелігійних кружків у високих школах і замкнув кілька протирелігійних музеїв з причини замало їх відвідування. „Комсо- молови“ закидують, що всупереч своїй програмі не зробив цього року нічого для посилення проти- релігійної роботи.

А вже під правдивим обстрілом большевицьких газет є тзв. „Союз воюючих безвірників“. Закидуєть- ся цій організації зменшення про- тирелігійних видань, недостатку книжок з протирелігійним змістом і т.д. Подуючи численні приміри, ці газети пишуть, що совітські уря- довці не тільки відносяться при- хильно до віри, але дуже часто і самі виконують релігійні обряди. Та найбільше обурює газети факт, що вірними бувають навіть і чле- ни партії (комуністичної). В одно- му селі Ярославської області — пише московська „Правда“ з 10. XII. ц. р. — голова совгоспу (со- ветское господарство) є рівноча- сно головою парохіяльної ради... В інших совгоспі, тієї самої обла- сти голова зачинає щоденну працю відчитуванням селянам вимікв св. Письма. Щораз то частіше насе-

лення домагається отворення зам- кнених (насильно) церков, а совіт- ська влада бореться проти цих явищ виключно засобами насиль- ства (терору), які то засоби ця га- зета осуджує як небезпечну і без- успішну зброю. Недавничко в око- личках Саратова заарештували та засудили на каторгу 74-літнього старця, за те, що читав декому св. Письмо, яке сконфіскували і пере- слали до музею. Проти таких за- собів газета виступає. Вказує на- томісць комуністам інший шлях боротьби з релігією, шлях зогід- жування релігійних вірувань, спроби засіяти сумнів і розклад у душах віруючих і т.д.

Попри ті, голосно визнавані за- соби в протирелігійній совітській дурійці, є ще й інші, але про них совітські газети мовчать, дарма, що переводяться їх у життя з ці- лою хитрістю та врахуванням. Це засіб підпорядкування собі православної церкви шляхом обса- джування провідних церковних становищ людьми, що відносять- ся прихильно до безбожної совіт- ської влади. Яскравим доказом тієї хитрої політики є настановлення митрополита Сергія зверхником цілої російської церкви. Однак треба сподіватися, що ця політи- ка стрінесться з неменше рішучим спротивом усіх вірних, як спроба явного поборювання віри. По дум- ці всіх вірних правним наслідко- ком недавно помершого митропо- лита Петра повинен бути б. казан- ський митрополит Кирило, якого совітська влада держить у катор- зі ще від 1930 р. за те, що не хотів підчинитися ставленникові со- вітів Сергієві. Очевидно, що по- даваюча більшість духовенства теж не признає зверхництва Сер- гія й отакий виконує свої обов'язки. Згадує про те і київська га- зета „Комуніст“ з 8. ц. м., підчер-

куючи, що щораз то частіше зу- стрічається в Україні „мандрівних попів“, які переодягнені на веслів, кравців чи інших ремісників у дій- стові виконують належні до них обов'язки, мандруючи від села до села та відправляючи по дорозі Богослуження в приватних помеш- каннях вірних.

Оця „підземна“ церква є для совітської боротьби з релігією да- леко грізніша, ніж ота „церква“ зі Сергієм на чолі. Переслідуючи оцю нелегальну церкву, совіти мають на меті оборону власної шкіри. Бо з нелегальною церквою в'яжуться не тільки релігійне відродження однаково російського чи україн- ського народів, але також і ви- звольно - політичні його стремління. Небезпеку отих поривів, що покищо нуртують у занадрах ду- ші мученого народу найкраще роз- уміють совіти і длятого з такою оскаженілістю наклікують своїх псарів до нещадної протирелігій- ної боротьби.

Новістю останніх днів на фрон- ті протирелігійної совітської на- гілки є факт, що з Новим Роком совітська влада вводить новий, побільшений на 120% у порівнан- ні з дотеперішим податок від цер- ков. Який це тягар отой новий по- даток свідчать те, що нпр. від од- ного костела в Москві домагають- ся більш як 20 тисяч рублів річно- го податку! І длятого нема сумні- ву, що більшість віроісповідних громад не буде вслати платити та- ких величезних податків і тому їх церкви будуть замкнені.

Що й таким ганебним спосо- бом не вдається совітській гидрі „доконати“ релігії — треба бути певним. Двадцять літ не тільки віджуркувала вона цілі всі удари, але ще й все виходила і виходить нова, відроджена, скріплена. Бо „живого духа не скути в кайдани“ бо „неситий не виоре на дії мо- ря поля“ — даремні зусилля!

І. Ш.

Не той пан хто має гроші, ●

тільки той, хто вміє їх добре і вигідно для себе щадити. — ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ на дуне до- гідних умовах приймає Земельний Банк Гіпотечний С. А. у Львові, вул. Словаць- ного 14. — Філія: Станиславів, ул. Собісного 11.

Коляда Рідній Школі.

(На голос коляди „Дивная Новина“)

- Звольте, добрі люди, разом з нами стати,
 (2) Мирно, звучно і весело заколядувати!
 Заколядувати, Христа прославляти.
 (2) І за нарід український Господа благати.
 За наш рідний нарід і за його долю,
 (2) І за діти українські і за „Школу“.

Бо та „Рідна Школа“ установа гідна,
 (2) Всіх навчає, всім говорить, що то
 Що то школа рідна, що то рідна мола,
 (2) Що то наші діти рідні, народу основа,
 „Рідна Школа“ учить, як у світі жити,
 (2) Рідну віру шанувати, рідний край
 „Рідна Школа“ наша, то рідна наука;
 (2) В „Рідній Школі“ краща доля,
 [шести запорук!]

То за „Рідну Школу“ Ісуса благаймо,
 (2) „Рідній Школі“ в важнім труді ширю
 [помагаймо!
 Будем „Рідній Школі“ ширю помагаги,
 (2) Буде нас малий Ісусик всіх
 [благословляти.
 Ще діждемо щастя, ще діждемо долі,
 (2) Як будемо помагаги наші „Рідній
 [Школі“!

—0—

Нехай же задалегідь ладиться кожний українець, кожна українка, кожне товариство, організація й установа гідно стрінати Рідну Школу з великим Празником. Вже від тепер аж до кінця січня

нехай несеться селом і містом, між старими й молодими одне гасло:

**ДАЙМО РІДНІЙ ШКОЛІ ГІДНИЙ ДАР
НА КОЛЯДУ!**

Останнє забороло.

Коли приглянемось нашому прилюдному життю й застановимося над нашим теперішнім положенням, дійдемо до переконання, що дедалі останється нам ще як останнє забороло національного духа — родина. Це доказ, що переживаємо важкі для нації часи, часи, коли все наше прилюдне життя наражене на загрози удару, що їх зможемо витримати й навіть відбавити, коли будемо мати забезпечене відповідно заплія — родину. Такі часи переживали колись Поляки, коли після невдалих повстань, щобит московського наїздника придавив їх громадське життя. Та Поляки зберігали національного духа в своїх родинах, де переховували державну традицію, де плекали визвольницькі думи, де вчили дітей і молодь, хто вони, чії діти, ким за що закуті.

Лучником між родинами й необхідною поміччю в виховуванні — це добра книжка, добра преса. А особливо важною в вихованні наймолодшого покоління — це книжка й газетка для дітей і дорослу.

Звернемо увагу наших читачів на дуже гарне й позитичне видавництво, що зветься „Наш Приятель“.

Видає воно в релігійно-національному дусі різні книжки й газетку. А саме: видає від 1922 року щомісячник для дітей і дорослу „НАШ ПРИЯТЕЛЬ“ (річна передплата всього 1.50 зл.), від 1934 року для старших дітей книжки, що виходять квартално як „БІБЛЮТЕЧ-

КА НАШОГО ПРИЯТЕЛЯ“ (річна передплата 2.80 зл.). Особливо інтересні та позитичні в цій бібліотеці — це історія України в гарних оповіданнях А. Лотоцького та книжки з релігійними темами Омеляна Квіта. В 1937 р. зачала виходити релігійна бібліотека для дітей п. н. „МОЯ КНИЖЕЧКА“ (цілорічна передплата тільки 1.30 зл.). В цій бі-

бліотеці будуть виходити книжечки здебільша з катехитичними й біблійними темами, але в легкій, приступній — оповідній, чи віршовій формі.

Фірма видавництва дає запорук, що нічого не буде видавати, що противилось би вірі, моралі та національному духові. Отже з чистою совістю можемо поручити всім нашим читачам це видавництво.

Адреса: В-во „НАШ ПРИЯТЕЛЬ“ Львів, вул. Синьстуська 39 а.

Ревізійний Союз Українських Кооператив

ЦЕНТРАЛЬНЕ ОБЕДНАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ

видає такі часописи:

1. „Господарсько-Кооперативний Часопис“. Тижневик. Містить кооперативно освідлюючі статті, вістки з життя і праці української кооперативної організації, практичні поучення до ведення кооперативів, тощо. — Передплата: річно 18 зол., піврічно 9 зол.
2. „Кооперативна Республіка“. Місячник: теорія і практика кооперативної, господ. питання, суспільне життя. Господарська і кооперативна хроніка, Огляд преси і т. ін. Книжкові премії (безплатні додатки). — Передплата: річно 12 зол., піврічно 2 зол.
3. „Кооперативна Родина“. Місячник для дому і родини. Річно 60 сот.
4. Бібліотеку популярних книжок і підручників з усіх ділянок кооперативної, української господарської історії, спомини кооперативних діячів і т. д. Досі вийшло 53 числа. Каталог на жадання безплатно.
5. Друки й ділові книжки до провадження кооперативів усіх видів.

Адреса для замовлень:

РЕВІЗІЙНИЙ СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ

Львів, вул. Техніцька к. 1.

Другий Зїзд організації О. Л. З. У. З.

(Виймки з протоколу).

Другий Зїзд Організації О. Л. З. У. З. відбувся в днях 13-го й 14-го листопаду 1937 року в Українським Народнім Домі в Нью-Йорку.

Участь у ньому взяли 24 делегати та урядники О. О. Л., як та кож представники українських національних організацій.

На зїзд наспіли численні привіти від організацій та від поодиноких громадян, з яких важніші були: Союз Українок Америки, Українська Народна Поміч, Народне Слово, ОДВУ, Українська Стрілецька Громада в Злучених Державах, Товариство „Просвіта“ в Монтевідео-Урагвай, 9. Гурток Української Стрілецької Громади в Нью-арку, Комітет О. О. Л. в Чикаго Відділ О. О. Л. в Маганой Ситі, Відділ О. О. Л. в Сиракуз, Відділ О. О. Л. в Когуз, о. сов. В. Лото-вич, Осип Дзямба з Когуз, Петро Смереканич з Берліна, О. Галушак з Монтевідео - Урагвай.

Устні привіти зложили: д-р Л. Мишуга — від Обєднання і Свободи, М. Мурашко й Р. Слободян — від Українського Народного Союзу, С. Шумейко — від Ліги Української Молоді Північної Америки, І. Матейка — від Українського Робітничого Союзу, Е. Піддубчишин — від Ліги Української Католицької Молоді.

Предсїдником зїзду був Д. Фенканин з Пасейкв, секретарями П. Ікалович з Нью-Йорку й В. Челюк з Торонто.

В Комісії-матрі працювали: С. Калакука, М. Котлярчик, І. Галушак в Комісії Резолюційній: адв. М. Радик, С. Пельц, А. Смит.

Звіт виказували, що за останній рік О. О. Л. збільшилась о 10 нових відділів, начислюючи тепер 36 відділів; загального приходу було 2,260.99 дол., з минулого року зїстало 405.05 дол., розходу було 2,588.08 дол., в касі зїстає 77.96 дол.

Делегат „Просвіти“ М. Дудра відвідав „продовж року 76 громад у Злучених Державах і Канаді та виголосив 98 рефератів, збираючи притім фонди на старий край, закладаючи нові відділи О. О. Л. та скріпляючи старі, поширюючи лемківський часопис та літературу, а рївночасно сповнював обовязки редактора та адміністратора „Лемківського Дзвона“.

До нового уряду ввійшли: В. Левчик — голова, Д. Фенканин —

1-ий заступник, В. Челюк — 2-ий заступник, Г. Семанчик — рек. секретар, Т. Лавер — заступник, П. Буцій — фін. секретар, М. Баран заступник, М. Кін — касієр, В. Дичко — заступник, адв. М. Радик — організатор, С. Калакука, І. Борисевич, М. Котлярчик — члени Контрольної Комісії.

Наради зїзду обертались довкола внутрішнього скріплення організації — її відділів та часопису та завершення Фонду Оборони Лемківщини. У тих справах зїзд чинив низку ухвал.

Внесені зїздом резолюції заявляються за дальшу інтензивну працю в напрямі організування лемківської іміграції в Америці та матеріяльної помочі старому краєві.

Слїдуочий зїзд має відбутись

(десь в лемківській околиці в Пенсильвенії. Підчас зїзду делегат „Просвіти“ М. Дудра виголосив до делегатів та гостей цїнний реферат про „значіння лемківського руху в загально українському навітленні“

З нагоди зїзду відбулись для делегатів і гостей дві імпрези. В суботу вечором відбулась вистава „Українське Весілля на Лемківщині“, яку відіграли аматори 2-го Відділу О. О. Л. в Елизабет.

В неділю вечором, на закінченні зїзду, відбувся бенкет, а відтак баль. На бенкеті промовляли слїдуючі промовці: В. Челюк з Канади, п-ні А. Серета від Червоного Хреста ОДВУ, І. Чорнюк від Чорноморської Січі, М. Мурашка від Українського Народного Союзу, Е. Піддубчишин від Ліги Української Католицької Молоді, і М. Дудра від Т-ва „Просвіта“.

На бенкеті переведено збірку на політичних в'язнів, яка принесла 23.37 дол.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Родиться Бог, родиться Правда й Добро для всіх нас!

До українських хат по містах і під сільську стріху залине враз із блиском Свят-вечірньої зірки радїсть і мир. Спалахне Свят-вечірня свїчка, стане в куті дїдух, а на столї кутя і під гомін коляди обновиться душа й відродиться вся рїдня в мирї-згодї на новї труди-змага́ння до нового кращого життя.

І не зявиться в цей Радсївий Свят-Вечір на нашому столї наш ворог, сатана-алкоголь, що стїльки нам лиха накоїв: батька від матері і дітей відлучив, рїдних братів порїзав, прадїдню землю відібрав і за море вигнав на чужини, стїльки недуг-нещастя нанїс, калїк, недоумків, божевїльних натворив, до лїчниць і тюрем силу-силенну

братів наших, під прокльони матерей-жінок та плач дітей голїх-босих і брязкіт кайдан, запротурив, — майно знищив, потрібних Українськїй Нації життєздатних членів знищив, на той свїт перевів...

І не затроїть нас і наших дітей у це Рокове Свято дим муринського зїлля-тютюну по наших хатах!

Всі святкуймо без алкоголю!

На місце поганой, паншизняной звички введемо нову українську здорову традицію Свят без алкоголю, створимо новий здоровий народний побут во імї добра й росту Українськїй Нації!

Веселих і шасливих Свят!

Головна Рада Українського Проти-алкогольного й Протїпїкотиного Товариства „ВІДРОДЖЕННЯ“.

Новорічна несподіванка точним Передплатникам!

Увага! Аматорські Гуртки! Новість!

Уже друкуються дуже гарна пєса з лемківського життя, що на свїтлоє події збїйничьких дружин у зеленїх Карпатах, у трьох відслонах, з лемківським весіллям і пїснями, під наголовком: **Пїсня Бєсиду**, пера Івана Шевчик-Лукавиченка.

Такої гарної книжки до вистав Лемківщини ще не мала. Цїна за 1 примїрник з поштовою оплатою 1.20 за. Але хочемо Новий Рїк по-

чати несподіванкою, тому кожному нашому Передплатникові, що вишле передплату на 1938. рік перешлемо нижку тільки за 60 грошів. То ж не зволікайте й вже пересїлайте свою передплату. Будете мати спокій продуж цїлого року. І часопис буде сталим гостем у Вашій хатї й збагатить свою бібліотеку новою, цїнною книжкою.

Дбайте про своє здоров'я.

Чому ми перестуджуємося?

Найперше треба здати собі справу з того, що наша перестуда, звичайно, походить не від того, що ми були заслабо одягнені, але навпаки: від того, що ми були надобре одягнені.

Найкращий доказ, що ми перестуджуємося найбільше не в зимі, коли лютують морози, але в так зв. „переходових“ порах року, ба навіть літом. Можна з того навіть зробити загальне правило: — хочемо не перестуджуватись, не одягаємось затеплю.

Чому це так? Відповідь проста. При грубій одній тіло наше раз погано відіає, що зменшує у великій мірі його відпорність; а по друге, скоро потіється. Коли людина перегріта, спочена, то вистає найменший подув холодного вітру, щоб дістати бодай катар носа.

Другою з черги причиною нашої перестуди це — страх перед нею. Сучасна медицина дошукують дуже близьких зв'язків між фізичними недугами людини й їх душевними причинами. Кожний уже переконався нпр., що людина зі страху блідне. Що це значить? Це значить, що найніжніші, зовнішні ткани нашій шкірі корчаться під впливом почуття страху. Це корчення спричинює поганий обіг крові, що є одною з передумов всяких недуг. Цим треба пояснити собі ту обставину, що при зарозливних недугах набіраються слабости передусім ті люди, що мають страх перед зараженням.

Третьою причиною перестуди є занадто перегріті кімнати. Це зовсім природне явище. В такій перегрітій кімнаті наші віддихові органи виниюються. Нагла зміна температури, коли вийдемо надрі-

на мороз мусить на них шкідливо подіяти. Тому вказаним є по виході з кімнати не говорити відразу на свіжійм воздуху, а навіть ніс якийсь час прислонити шалком, щоб організм поволі приймав зміну температури.

Четвертою причиною перестуди є зимні й мокрі ноги. Це одна з найчастіших причин різких катарів та кашлів. Нога мусить бути тепло взута й завжди суха. Взуття на зиму повинно бути одне число більше від того, що його ми звичайно носимо, щоб пальці наших ніг могли спокійно порушуватись.

Треба знати теж, що дві тонкі панчохи, чи скапетки гріють краще, як одна груба. В сніжні, сніжні дні ходити завсіди в дощівниках, снігівцях. Але — ніколи не сидіти в цім зверхнім узутті в теплій хаті, бо як тоді перестудимося. На перемочені, перемерзлі ноги (коли не хочемо дістати катару) добре робить гаряча купіль ніг. Така гаряча, яку тільки можна видержати. Згодом доливати це гарячої води, якщо в місці трохи прохолодне. Витерти досуха й найкраще до теплою ліжка.

Буває й таке, що люди перестуджуються з зимна. Нпр. як хтось має таке мешкання, що в ньому допалитися не можна. Бувають алже такі мешкання. Тоді дуже добре є оббити стіни не грубою матерією так, щоб між стіною й матерією був простір бодай на 1 см.

В засаді треба, якнайбільше провітрити кімнати. Свіжий, холодний воздух не тільки нас гартує, але на законі обміни теплою й холодного воздуха, випирає з хати занечиснений паром, порохами й заразками хатній воздух.

(„Ж. Д.“)

ти про це дівчорю зглядно родичів і настоювати на те, щоб усі діти мали той сам підручник.

Для Еп. Ординаріату важна річ не те, яких підручників придержується священник і з яких учитись дівчора, а те, щоб діти вивесли можливо найбільше релігійного знання й користі для душ. Отці Духовні мають нагоду з власної практики переконатися, які підручники найбільше влечгують ім їхню працю над дівчорюю й тих повинні придержуватись.

Якщо не всі діти, або бідніші не можуть набути означеного священником підручника до науки релігії, то треба тим найбільшим дати до рук інший малий і дешевий або дарований з тим, що він має бути для дитини тільки помічною книжкою. Більше дасть дитині ця мала книжечка, як ніяка.

На нашій Лемківщині, де окремі відносини в школах, повинні Всеч. Отці подбати, щоб кожна дитина мала підручник до науки релігії ще й тому, що ця книжка заступить школяреві читанку, з якої він буде навчатися, крім засад християнського життя, рідної літературної мови. (Зам. Ред.)

ВПИСИ ДО ДІВЧОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ШКОЛИ В ШИБАЛІНІ.

Наука в одинокій у нас 1-річній дівчой господарській школі в Шибаліні підється згідно з програмою держ. госп. шкіл 20. I. 1938 р. і триватиме 11 міс. до 20. XII. 1938.

Метою школи є пригтовити сільські дівчата до самостійної праці в господарстві і виховати їх на прикладні і поступові господині.

До школи можуть бути прийняті дівчата у віці від 16 до 24 літ, що покінчили бодай сільську школу а старші і молодші за окремим дозволом шкільної влади.

Предмети навчання: домашнє господарство (варення, печення, прання і т. п.), шиття і крій, годівля (корови, дріб, безрого), рільництво, городництво, гігієна, рахунки і загальна освіта.

Кости науки: а) одноразові оплати — вписове 5 зол., лікарська опіка 5 зол.; б) кожномісячні вплати — шкільна оплата 6 зол., прожиток в інтернаті 20—22 зол.

Подання треба писати до дня 10. січня 1938 р. на адресу: Господарська Школа в Шибаліні п. Бережани (Бжежани) та долучити: власноручно написаний життєпис, метрику (або випис метрики), шкільне свідоцтво і поштову марку на відповідь. Управа Школи

3 яких підручників навчати релігію в школі.

У „Перемиських Епархіяльних Відомостях“ ч. XII. надруковано статтю, яку в цілості передаємо до загального відома. — „На численні запити Всеч. Отців, яких підручників до навчання релігії належить уживати в школі й на прохання, щоб у всіх школах впровадити однакові підручники, подається до відома, що слідє: 1) Можна вживати в школі кожного підручника до науки релігії, який має приписану церковною владою

апробату. Еп. Ординаріат уважає за невиказане обмежувати Всеч. Отців якимсь одним підручником, а полишає їм самим свободу вибору підручника для своєї школи залежно від місцевих обставин, типу школи, числа годин релігії, ціни підручника і др. 2) Коли вже священник рішається на якийсь означений підручник для даної класи, то повинен його постійно придержуватись, не зміняти його бодай через кілька літ, повідомити

Українці!

Чи знаєте Ви, що неписьменність — найбільший ворог кожного народу, найстрашніша гальма його поступу на всіх ділянках життя, каламутне джерело його духового рабства?

Чи знаєте Ви, що серед нас, ось тут на західних землях аж мільон сімсот двадцять тисяч (себто 41.7 відсотків), а в самій тільки Галичині аж вісімсот тридцятьшість тисяч (себто 34.5 відсотків) українців у пошлілому віці (від 14. року життя вгору) — не знає сьогодні основ грамоти, себто стільки української молоді та старших не вміє ні читати, ні писати? Їх душі опутує темнота, вони не бачать іще ні своєї цілі, ні шляху до неї... І як же так іти вперед? І як же тут за краю долю змагатись? Як?...

Та чи знаєте Ви, що неписьменність і далі грізно навалом налягає на що-раз-то нові сотні тисячі української дітвори та доросту, що мусять виростати без народної школи, побільшуючи кожного року неписьменність народу до просто жахливих розмірів?

Чи можна спокійно байдуже дивитись на те, як повинь неписьменности заливає наші села й міста, як з ніг валить наших братів і сестер, як відосередити течіями відносить їх згодом у чужинне море?...

Хто Бога в серці має — биймо в дзвони — і то скрізь:

НА ТРИВОГУ!

Щоб нашої рідної країни до речти повинь не залила!...

МИ ВСІ — письменні, що вміємо читати й писати, —

МИ ВСІ — чесні, що почувемо право зватися українцями, —

МИ ВСІ — свідомі, що боліємо душою над нашим лихоліттям,

МИ ВСІ — вірні сини й дочки Українського Народу, що бажаємо кращої долі Рідній Країні.

Ставаймо всі як — стій у лави завзятух борців із нашим найбільшим нещастям — із темнотою народу!

Всіми можливими способами (організуючи неписьменних у члені наших низових установ та утворюючи для них курси, або працюючи над невеличкими гуртками чи такі прости над окремими людьми) — всіми можливими способами (з будьякого українського

букваря, найкраще з ювілейного видання „ДО СОНЦЯ“, початки письма й рахунків для старших“), борімся всі з цим ворогом народу.

Бо ворог той, як не вбємо його ми, — сам від себе не згине.

Бо ворог той, як не вставимо мерцішій зі свого боку соток тисяч героїв — боєників, від самих наших щорічних закликів не відступить.

Громадяни — Громадянки!

Напередодні великого ЮВІЛЕЙНОГО РОКУ „ПРОСВІТИ“, що саме вступає у 70 рік своєї безупинної боротьби

За визволення духа Українського Народу —

нехай скрізь по наших селах і містах, по цілій рідній землі, серед

усіх свідомих українців — пролунає могутньо і твердо:

неписьменності — смерть!

Нехай цей великий поклик понесеться широко в народ:

із сторінок усієї нашої рідної преси,

із усіх церковних проповідниць,

із домівок усіх наших установ і товариств,

із уст кожного свідомого українця й українки:

Через грамотність — до національної свідомости, гідности та чести, до сили та слави рідної країни!

Львів, дня 7 грудня 1937.

† Андрей Митрополит (в.р.)
Матиріе Товариство „Просвіта“
у Львові:
Др. Іван Брик, голова, Микола Дужий, секретар.

Підписи всіх члїнних громадян
Львова.

„Практична господиня“

М. Горбачевої.

Про перший том „Практичної господині“ п. н. „Безмясна кухня“ так висказуються наші ВП. Громадянки:

Впр. о. І. Лабій з Отинії пише: „Тому, що книжка М. Горбачевої „Безмясна кухня“ найвищої похвали гідна, послало передплату на другий том: „Домашнє печиво“...

Вп. проф. О. Луцак з ЧСР пише: „Практична господиня“ М. Горбачевої, том перший, дуже мені і моїй дружині полюбилась, тому прошу вислати другий том...“

Вп. О. Яцишин зі Львова: Ваша книжка, це одинока книжка, після якої можна добре, смачно і дешево варити. В мене є кілька кухов. книжок, та ніякого хісна я з них не мала, аж оце з Вашої маю справжній хосен... бо на могом столі є завжди смачні страви, а в звязку з тим веселий настрій у цілому домі.

Вп. Марія Г. зі Львова пише: Ваша книжка є тим замінна і цінна, що Ви так приступно подаєте Ваші приписи, що навіть та господиня, яка не вміє варити, буде добре варити, маючи Ваш підручник!

Вп. Анна Понтус з Одрехової пише: Я, проста селянка, досі не знала, що дешевим коштом можна смачно і добре їсти. Моя знайома, що злужить у Львові, прислала

мені куховарську книжку, яку Пані написали й я виварюю такі „марципани“, що аж сусідки мені завидують і просять, щоб я продала їм свою книжку. Прислать на мою адресу два примірники тої книжки...“

Перший том „Пр. госп.“ — п. н. „Безмясна кухня“ — продається по 2.75 зл. Другий том, про домашнє печиво та про овочеві перетвори, соси, риби, гриби і домашні напитки — вийде з друку на днях і також коштуватиме 2.75 зл. В другім томі є вміщені всі лемківські страви. Хто до 15 січня ц. р. пришле передплату на другий том, то платити тільки 2 зол.

Оба томи „Практичної господині“ коштують на книг. ринку — 5 зл.

Книжка має 192 сторін друку (12 арк.) великого формату.

Замовлення й гроші слати на адресу: Гр. Гануляк, Львів, Ольшевського 11.

Др. РОМАН СЕКЕЛА, адвокат й оборонець у карних справах веде канцелярню у Львові, при вул. Хоружини 16. П. пов.

Московська провокація.

Злоба, донощиттво, якими безхребетні москвофіли послуговуються, змушує нас — хоч у святині числі забрати голос. Робимо це тому, щоб далі не поширювалося баламутство та в обороні чести наших духовних провідників завжди будемо стояти.

Сьогодні кожному добре відомо, що з вибухом світової війни австрійські власті перевели по цілій Галичині основні ревізії та вслід за цим масові арештування підозрілих „неблагонадбожних“ громадян, по більшій часті забираючи в тюрму, або різні табори, зовсім невинних людей. Розуміється, що вони не пощадили й Лемківщини. Зокрема такі арештування переведено тоді й в Новосандецьчине та Грибівщині. Між іншими арештували там о. Петра Сандовича, якого в Новому Санчі засудили на кару смерті, через розстріл.

На розправу о. Сандовича пригнали під примусом до суду, між іншими свідками, о. Василя Смолинського. Він зізнавав згідно зі своєю совістю та його зізнання у великій мірі промовляли за звільненням засудженого. До того треба додати, що історія не знає випадку, де священик виступав би в обороні свого товариша.

Та, хоч москвофілська кліка дуже добре знає про те, зокрема теж вона свідомо того, які були австрійські воєнні суди, що богудухавинних людей виводили з хат і без суду стріляли їх наче собак, — то проте ця азійська злоба вживає процес о. Сандовича як цюкуючий засіб проти о. Смолинського.

Таке сталося теж на „абшом соборанню“ в дні Празника св. Ап. Петра й Павла, в Криничі, на приходстві. Там у присутності багатьох священиків і самого ап. адміністратора о. Як. Медвецького „господин“ Алексій Громоєск, між іншими словами висловився, що „причиною смерті о. Сандовича було свідство о. Смолинського“.

Розуміється, що о. Смолинський мусів цю справу за обиду своєї честі віддати до суду. На дотеперішніх розправах, які відбулися в суді в Мушині, Громоєск випирався своїх слів. Натомість шість свідків, переслуханих в цій справі підтвердили акт оскарження. Має це свідчити о. Медвецький.

Тимчасом, хоч справа ця не

скінчена ще, то криничський „Лемко“ підносить проти о. Смолинського побільшувану нападню. Він переплутує слова Громоєска на зовсім іншу справу, у своєрідний спосіб, пишучи дослівно: „причиною переходу деяких сіл на православія являються українські свещенники, котри своїм свідством перед австрійськими властями обнизили авторитет і повагу духовенства і настроїли народ проти себе“.

З москвофілськими ступаками в Криничі не будемо договорюватися, шкода місця в газеті. Але чесним людям пригадаємо таке: Гляньмо в ці села, де душастирював Впр. о. Василь Смолинський, а саме в Бересті й Полянах, Ростощі Великій і Крижівці, Новій Веси й Лосю, там переходу на православія не було та не має. (Крім одного Стеранки в Новій Веси).

За те кожному дуже добре відомо, що в таких селах, в яких „работали руські столи“ — як о. Теофіль Качмарчик у Більцаревій, о. Дмитро Хилжак в Ізбах і Бі-

Склад

„Народної Торговлі“

в с я н о ц і

поручає

членам, кооперативам
і приватним купцям

споживчі й кольоніальні товари,
несіння господарських рослин
і трав.

личній, о. Іван Русняк у Королеві Руській і Богущі, о. Петро Сандович в Яшківій, о. Василь Курило у Фльоринці, о. Чайковський К. у Мшанній, та безліч других — у цих селах масово населення переходило на засіяне ними „столами“ православія.

Що ж ви москвофіли „ребята“ зі своїми покровителями на це скажете? Хіба гіршого засуду на себе своїми власними руками, ви підписати не могли!!!

Правдолюб

Щирі братні бажання.

Наші Брати з Канади, з міста Брантфорду, Онтаріо вигають рідну українську Лемківщину.

Від Братів наших, що походять з Лемківщини, та від їх Душпаєстрия, Впр. о. Івана Тилявського, який від половини вересня 1937 р., по зарядженні ВПреосвященного Ладки, перенісся з Ріджайни, Саск. до Брантфорду — Різдвяні й Новорічні щирі поздоровлення й бажання.:

„Ми, українці з Лемківщини: Андрій Мурайко, Михайло Мадараш, Степан Лайтар, Михайло Бренчак, Петро Бренчак (без рідні), Іван Кастренець, Василь Романчак, Осип Романчак, Михайло Коник, Михайло Понтус, Андрій Мигаль, Андроник Мигаль, Григорій Вацлавський, Степан Сивик Анна Серединська (вдова), Іван Лайтар, Іван Кункевич, Степан Кункевич, Микола Лико, Степан Палица (без родини), Іван Юрчак, Іван Тимчик, Катерина Серединська (замужна Білас), Марія Бренчак (замужна Старинишин), Пази Мельник (замужна Яківель) усі зі села Одрехової, біля Заршина, в

Сянїччині, Іван Білас, Дмитро Вовкович, Степан Мигаль, Павло Яхван й Андрій Рак зі Сичева, що приневолені вже так довго жити не своїм життям у далекій, заморській, нерідній країні, Канаді, що серцем і душою линемо в свої рідненькі, дорогі, мальовничі села гаї, яри, серед буйних карпатських гір, з глибини своєї душі перислають Вам любі братні Брати, Своїя, Знайоми, Вам Всечесніші Отці Духовні, Вам Паєри Докторе „Нашого Лемка“ найщиріші братні побажання. Хай Дитячко Ісус, що „прийшов днесь із Небес, щоб спасти люд свій весь — дійсно „утішився“ з Вашого на правду християнського життя.

Нашій, рідненькій Лемківщині, тій чудовій вітці Українського Народу бажамо, щоб вона своєю красою, як дорогими жемчугами окрила вінок Самим Богом Творцем — призначеної Волі й Долі...“

Вирівнюйте передплату та при
слайде належитість за книжки!

ЛОВИНКИ

Воворічне, святоче число вдрукували ми в збільшеному об'ємі. Окремої доплати за нього не бажаємо, прохаємо тільки вже присилати передплату на 1938 рік і приєднувати нам постійно нових передплатників. Чим більше буде число Читачів, тим кращий буде часопис. Одночасно повідомляємо, що з цим числом уводимо новість, а саме передову статтю будемо друкувати з наголосом на кожному слові, щоб наші Читачі вчилися правильно вимовляти українські слова. Знов же короткі оповідання (фейлетони) в лемківському говорі будемо поміщувати, щоб закрити наш лемківський говор та дати матеріял нашим ученим дослідникам і мовознавцям.

Редакція

Не віримо в те, щоб деякий з поміж наших Читачів, сам або з другими пив у часі Різдва Свят шпіритайку. В минулому році писали ми, що будемо на вічну ганьбу друкувати імена „шпіритайчанків“, а цього року таки що погрозу сповнимо й то без огляду на те, хто не був би таким шпіритайчанком. Пийчення нищить цілі покоління. Чей ніхто не бажає собі, щоб його діти проклинали, які через пийчення своїх батьків стають каліками та невинно покують продвоз цілого свого життя.

Нові податки від церков у Совітах. Большевицька влада ввела високий податок від церков, костелів і домів молитви так, що приміром у Москві за невеличкий костел прийшлося заплатити 20 тисяч рублів річно. Большевики хочуть у цей спосіб дощенту знищити релігійне життя. Вони теж заборонили привозити ялинки до міста й продавати їх на Різдво.

Хто може, втікає з большевицького пекла. Через Польщу перехала до Німеччини група німецьких громадян. Подорожні оповідали жахливі річі про нелюдські знущання большевиків і катування невинних в'язнів. Большевики не хочуть випустити з в'язниць багатьох чужинців.

Чи таке дійде можливе? Під таким наголовком передрукувала „Нива“ (Часопис присвячений церковним і суспільним справам) в ч. 12 (адреса: „Нива“, Львів, ул. Черперника 36; виходить раз у місяць

в 2^{1/2} арк. з пропов. додатком — в 1 арк. до кожного числа; передплата річно 12 зл., піврічно 6 зл., для Америки 2^{1/2} ам. доларя річно) нашу статтю з ч. 23. про „Відклики до Риму“, — додаючи від себе, що поява дописів у пресі про такі відносини вказує на те, що церковні відносини в Лемківській Адміністрації нездорові (підчер. наш!) і тамшня церковна політика (розумій о. Як. Медвецького — поясн.) пахне занадто політичним духом, який готовий довести там до ще більших ускладнень.

В українській справі влаштували польські редактори (Клоб інтелігенції республ. демокр.) у Львові, вечір, на яким редактор „Веку Нового“, зясовуючи свої думки, сказав, що поляки не повинні дурити себе надіями, що вернуть часи зперд 100 років, коли „руський піп і попада“ говорили по польськи, а попадачки погорджували українським хлопом. За 50 літ навіть теперішній українсько-польський відносини будуть здаватися безтурботним життям. Український рух арстає, міста заліті українцями, український промисл, торгівля русть як з лід землі. Поляки привикли думати, що нація родиться й росте сторіччями, а тут тоби український націоналізм виростає на очах, як гриби на дощі. Цей рух є тривкий і не є штучний. Про інші річі не згадуємо з цензурних оглядів.

Ше один валило. В селі Присітниці, біля Березова, Йосиф Воляний ударив Маріна Олейка так сильно в лице, що той впав на землю й незабаром помер.

Визначі за читання Святого Письма. У Саратові над Доном большевики арештували 74-літнього старця, Теодора Акулина за те, що в його хаті щонеділі сходилися господарі читати Святе Письмо. Його засудили на 4 роки в'язниці за скликування до своєї хати сусідів і читання Євангелія.

Зміна пошти. Всі місцевості біля Ропиці Руської, мають тепер поштовий уряд у Сенковій. Окремо встановлено пошту в Шляхтовій і Тарнавці.

Не вільно клясти в італійській армії. Тамошний генерал Таріані пригадав усім жовнірам заповідь Божу „не кляни“ й казав висісти написи: „Проклін не приносить чести, тому військовий правильник та карний кодекс його забороняє“. Добра пригадка, та в неодній хаті здалися б такі написи, але великими буквами висісати б їх на входних дверях!!

До відома Дирекції П. і Т. у Кракові. До поштового Уряду в Швабці послала Адміністрація „Нашого Лемка“ відповідну, передячену скількість примірників кожного чергового числа „Нашого Лемка“. Так було від 1. січня 1935 року; часописи призначені окремим передплатникам у Шляхтовій, Чорній Воді доходили все до рук адресатів. Щойно два примірники 24 (96) ч. „Нашого Лемка“, вислані 15. XII. 1937 р. (стампіял приймаючого уряду пошт. Львів, голов. Двірець) на адресу Вислоцького Луки, Чорна Вода 53 і Кодрата Шляхтовського, Шляхтова, вернулись з печаткою: — Шляхтова 17. XII 937 та допискою: — Zwrot — Lwów — Adresat o podanym nazwisku nie jest znany, natomiast jest Szlachetowski — а на другому: Zwrot — Lwów, Adresat o podanym nazwisku nie jest Wisłocki.

Адміністрація „Нашого Лемка“ не знає, хто таке понанисував, але, якщо на часописі є поштава стампіял зі Шляхтової, то виходило, що там знали про такі дописки. Хто тоді буде відповідати за шкоди, спричинені недоручуванням часописів?

Сказали чехи: „Нарід собі...“ — і стали собою. Наш ідеал здійсниться, коли кожна наша одиниця стане членом „Просвіти“ й не жалітиме датків на її велику працю. Усі шлім на „Дар Просвіти“. Хай не забракне нікого!

В містечку Тиличі, недалеко Криниці, де живе 1186 греко-католиків, 370 римо-кат. і 216 жидів мурують дім для польської читальні. Там є вже польська молочарня, якою завідує місц. рим-кат. пробощ.

Усунено вівіски на школах. У Новосандеччині позавішувано на всіх сільських школах вівіски (таблиці) в польській мові, замість дотеперішних двомовних.

Жертвами на „Дар Просвіти“ засвідимо, що „Просвіта“ — наш гордоць, наше спільне добро, що всі ми, цілий народ, стоїмо непохитно на сторожі культурно-виховних змагань та зуміємо ті змагання морально й матеріяльно підтримати.

Помер на чужині. Уродженець села Ждині, Дмитро Голуд, який вислав до рідного села поверх 200 доларів на народні потреби, та який за свого життя перейшов цілу Америку, один з найкращих наших Читачів, помер у Потрі Дзер., залишаючи в смутку свою Родину. Вічна Йому Память.

Роман Антонович.

12

Як говорив Бескид.

— До Синева йдеш — знов запитав один пастух.

— Я ні, а ви зі Синева, молодці, правда?..

Трьох пастухів дивилося на Марьку. І Марька чула, що якось дивно так кидають погляд свій. Це не здивувало б її, коли в чаді настрою була б. Але тепер, коли твереза була, збудилась в неї бундочність вродливої гірської квітки. Вона нетерпляче запитала:

— Чому так вирячали свої очі на мене? Не з того світа я прийшла?

— Та ні, не з того світа ти, але лице твоє як папір біле й одна коса розпущена та волосся в не-порядку. А спідниця уся подерта і поранені є твої ноги. У тій хвилині почувла Марька таке безсилля і не встигла навіть оглянути все те, про що пастухи говорили. Безсилля підвела руки до грудей, але не змогла втримати їх. Вони безвладно зісунулись по її стани. Далі почувла, що угинаються коліна в неї й відбігає пам'ять...

Пастухи не встигли підтримати її, як Марька зісунулась на мураву.

— Семань, біжи по воду — гукнув один.

Семань побіг по воду, а двох поралось коло неї. Потім скропили Марьку водою і перенесли до колиби.

— Не знати звідки то дівча? — заговорив Семань.

— Прочуняла була, втворила очі й знову попала у безпам'ять.

— Вона зовсім на божевільну є похожа.

— Так з лавів гейби де з Завадки, Дуклі де.

— Певно з двора де втікла. Пани збесчестили і кинули, а вона попала в божевільні. Чимало діється такого тепер по наших горах.

— Пусті, пусті ти гаде!... — нараз почувли пастухи і бачили, як Марькою рвануло зі соломяної постелі й вона руками колотила воздух. Зірвалася її воня, та Марька вмовкла й знесилена на постіль впадала.

— Горячку має, катюги добре їй там засолили — сказав старий пастух Олекса й зігнувшись, відвернувся.

— Так, так. Гуляє кривда по наших горах... Та мабуть вже недовго... Піде й по кривді... по долах... та справедливо. Уже шумлять бескидські бори...

— Вогонь, вогонь, ратуйте!... — знов крикнула Марька, але вже не впадала на постіль. Сиділа й дивилась кудись понад ватру на обрій і тихо говорила:

— Ваш гріб з хрестом... Няню, чому не вборонили ви мене?... Лягли собі у гріб й спите з мамою... Юрко... Ти Юрко втік від мене... І не шукаєш вже мене...

Пастухи повставали й дивились на блудне обличчя Марьки та мовчали. Тільки час до часу висмикувався з їх грудей короткий стогін й втихав.

— Семаню і ти Іване, віднесете її до Синева, до мене до хати і скажете старій, щоби бусорку*) привела до неї, відмовити хоробу. Шкода, душа хрещена пропадає. Зробіть ви ноші, відстелите соломи й кожухину і підете як смерк западе.

*) бусорка — знахорка.

Два пастухи взяли сокири й пішли в ліс недалеко.

Старий Олекса сів при ватрі й латком червоної жар згоргав і разураз глядів на Марьку. А Марька на постелі в колибі; важко дихала. Лице її паленію й закрасилося рум'яно.

— Але ну дівка! — подумав старий Олекса.

Бо Марька тепер у горячій була така як квітка, повна життя й спілої краси, як у бурі час у горах. Важко дихала, якби в глибокому сні боролася зі силою, з вітрами.

— Спи, спи, дитино, хороба переїде ти. Ти виховалася в горах, між смерековими лісами, ти небога. Сон дасть тобі здоров'я — думками договорював Олекса.

І Марька спала, утихомирювалася, чимраз тише. Олекса став і поправив свої кожух, що вкривав Марьку, накинув другий і втер з обличчя Марьки крипльистий піг, що змережав усе її обличчя й чоло. Сам утихомирював себе шораз. Став вірити, що серце Господа пригрозило нещасливу до себе й обняло її теплом своїм.

— Бог добрий, милосердний — прошепотів і його м'яке серце стрепенулось... Поглянув на бори сині на обрії й згадавши те, про що його стара ще ранком говорила, промовив тихо:

— Шуміть і говоріть зелені бори та голосніше, щоб заглушили біль і кривду нашу... — і притиснув руку до грудей, де змінятий й обстрапанний і брудний від рук мужицьких був схований універсал козацький.

А як вернулись Семань і Ваньо з ліса з готовими вже ношами для Марьки застали старшого Олексу, що вдвоявся в Марьку. І глянючи собі в колибу зі спокійним серцем довкруги ватри посідали. За ними сів старий Олекса, Семань, коли кидав у казан муку із кукурудзи на кулешу, на вечерю, говорив:

— Утихомирилася ця небога. Відай здорова буде.

— Дай Боже наш.

— Як підемо до Синева, чи ще меринді тра принести?

— За днів з два, три, нестати може.

— Не забігайте треба. І так покинемо полонину й дорогами підемо у доли. — сказав Олекса. Він проводив пастухами, бо найстарший був між ними.

Нічого не сказали. Бо знали вже, що в середу в Берівку нарада була й на другий тиждень з неї рішено було йти збиратися.

А як кулеша закипіла й готова була, з жентичею зіли та хрестилися до Бога Творця. Потім збиралися йти в село. Як сумраки зійшли на землю за своїми ряднами, Семань і Ваньо понесли хору в горячій Марьку до Синева, до хати Олекси.

* * *

У хаті не світилось ще, хоча сумраки вже темними ряднами вкруж вкривали світло, що ще вбігало вкрізь відчинені вікони. Вигналися з хати, щоб розсістися по всіх усюдах і там запанувати. І ще вдалося їм, хоча не знали, що сторож вонч якраз сьогодні збирався ясніше, чим коли світити. Ідучи сумерк вспорозсістися всюди, вже світло ноні гнало його з вигідних місць. Лишало тільки по вуглах та кутах. У хаті розстелене стояло ліжко, а в ньому спала Марька. На печі баба Настя під кожухом спала, на присьбі під хатою Олексиha говорила з кимсь. Недія була й говорила.

(Далі буде).

Лемківщина в народніх переказах.

У давнині не було шкіл на Лемківщині. Бували села, в яких ніхто не вмів писати й читати. Нарід послуговувався усним переданням; люди передавали собі вістки з уст до уст, переповідували про свої та чужі події, навігуючи їх у своєрідній спосіб, подаючи їх з роду в рід, наче частину своєї спадщини. Ці перекази дуже цінні для науки та цікаві для нас. У них знаходимо відзеркалення давноминулого, розвиток наших осель у Карпатах і рід народнього життя. До того ще всі передання про які знають наші старі люди, ніде незаписані, мають у собі багато народньої творчості. Нема хіба людини, яка не цікавилася б своїм давнім минулим. Кожного з поміж нас думки бігають у ці часи, коли перші люди прийшли в карпатські бори та тут вишукували собі житло.

Безперечно, що всяька полоса сьогодиньної Лемківщини була вкрита буйним лісом. На це вказують чисельні гори, горбовини, прорізани густою сіткою гірських потоків, річок, що заливались у більшу ріку та межками ярами, провалими та руслами простірни верхівя Карпат, у західній своїй часті Лемківського Бескиду. З часом у цих ярах, долинах, або однобіч та обабіч річки поселювалися люди та будували свої хати. Ніхто сьогодні не перенить, що люди ці перші прийшли зі сходу, наука це доказала. Таксамо, як ніхто сьогодні не заперече, що ці поселенці належали до українського середовища.

До незаписаних переказів слід зачислити всі усні передання, які ще живуть сьогодні в нашому народі на Лемківщині). — „Ін вони традвдні, невидумані, або нарощно сплетені, це другорядна справа, головна річ, щоб вони відкрили хоч один рубчик про наше давне, минуле. Не будемо поазбучно опрацьовувати кожного села, бо не має окремих переказів про кожне село, одначе використовуємо деякі країці та загального характеру передання.

На полонині, що межує з Відраньом¹⁾, у північній стороні підкарпатського містчка, Межиляборця, пасли пастирі стадо овець. Найстарший між ними, Юрко Лейей з Калинова, сидів при ватрі та вплавивши свої очі в рівню Угорщини, переповідав, що чув від своїх батьків. Він старий світ розкривав.

...Ось, де річка Ляборець заивається зі Широкою, на високій скалі стояв у непам'ятних часах дубовий хрест, на пам'ятку побіди наших прапрадідів з граблїжничими монгольськими племенами, які виперли перших мешканців недугунайських рівнин у глухі, незаселені тоді гори Карпати. Біля цього хресту рік-річно сходилися люди з цілої наддунайської долини та згядували свого хо-

роброго вождя, Ляборця, що на цьому місці поклав своє життя, щоб своєю смертю вибороти свободу своїм ближнім. Від його імени річку назвали Ляборцем та містчко Межиляборцями. Пізніше вгналися в ці землі дикі гуни та допенті спалили свої оселі над річкою Вужом і посягали своїми набігами аж до джерел Вислока й Яселки. А треба всім знати, що віднога народу, який наближався зі сходу, по переході великої, з порогоми ріки Дніпра, а відтак Дністра кругобережного, роздвоївся; одні люди пішли за сонцем, а другі здовж берегів моря на південь, шукаючи паші для своїх тварин і прожитку для себе. Були це дуже давні часи, загального українського осельництва.

Ці люди, з українського середовища заселили обабіч цілі Карпати й пониззя з обох їх сторін. Вони будували свої оселі, звичайно в замкненій кітловині, над річкою, близько води, або джерел. А кругом шумів ліс. У лісі пасічили люди поляни та їх засівали, ставляючи часто різні перегороди, щоб лісі хижакі, або ворожі люди не могли легко продертися до їх оселі. Та подо більшої кількості цих осель виринала потреба підшукати для окремої оселі відповідно назву. Всі оселі не могли однаково називатися. Одні, що повстали на місці вирубаних лісів, сдержали назву Поляни (пізніше, як було кілька таких самих назв, додали призовок від більшого свого осередка наприклад: Поляни Мисцівські, Суровичні, а це вказує на те, що село Мисцова, або Суровичі скорше могло повстати від сусідніх Полян), інші названо від дерев, лісових звірів (Вільхова, Вільхівці, Дуброва, Дубрівка, Берісток, Берест, Березів, Букове, Грушівка, Грабівка; Котів, Туринське, Кінське і т. д.)

Отже залежно від свого місця і часу повстання оселі одержували свої назви. Розуміється, що вони могли деколи змінюватися, зображувати свої перші прикмети, або переназиватися. Це діялося з різних причин. або перші поселенці помандрували далше, або інші племена їх виперли, або вони зовсім вимерли в наслідок якоїсь пошести, війни, стихійних нещастя, та на їх місце прийшли нові люди. Могли вони теж самі видумати собі іншу назву, другу для своєї оселі, або сильніші накиннули їх оселі назву, ці врешті на пам'ятку кращої людини, події, збірного зусилля постановляли призовок свого життя.

Ще сьогодні бачимо в наших селах на Лемківщині окремі часті, як Барнівка, Ваврівка, Гараузівка, Мельниківка, Хомяківка, Фейдівка, Гопівка, Тарасівка, Климівка, Землянівка, Филівка, Равадівка, та безліч інших „люк“, які разом творять одне село та мають спільну назву Ростоки, Явірника, Тарнавки, або теж Шавника.

Короткий цей вступ уводить нас у ці млоу закриті часи, в яких наші прапрадіди стали твердо на своїй землі, щоб її приладжену, готову передати своїм наслідникам. Але в цій мряці багато цікавих рубчиків.

Як перша відслона — буде переказ про основання Воробликів над річкою Табор. (Далі буде).

Раз у рік припадає Різдва і раз у рік складаємо дар Рідній Школі на коляду. Даймо ж щирим серцем усі: мушнини, жєжє, діти, товариства!

1) Іван Семанів, 64-літній господар з Тарнавки, писемський передав у 1922—27 рр. багато цікавих переказів автором цих рядків.

2) Юрко Лейей, 70-літній гадаз з Калинова, неписемний; знав перекази про Межиляборці.

*** Хто з наших Читачів чув, або знає яксьбу перекази про своє село, або сусіднє, хай пише їх так, як ствері люди їх оповідають та нічого від себе не додаючи, перешле їх нашій Редакції, до використання. За нездуманні переказ добре записані, вичтємо кожному Дописувачеві, яку хоче, книжечку „Бібліотеки Лемківщини“.

**СВЯТОМИКОЛАЇВСЬКИЙ ВЕЧІР
ТА 35 ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Т-ВА
„ПРОСВІТА“ В НОВОМУ САНЧІ.**

В неділю дня 19 грудня м. р. влаштувало Громадянство Нового Санча в залах „Просвіти“ Миколаївський вечір. На ту ювілейну програму зложилось кілька добре відданих точок.

На вступі прелегент вияснив традицію Миколаївських вечорів. Після мішаний хор відспівав кілька пісень, переважно лемківських. Гарно випали декламації, а багато оплесків збрала за це маленька українка Нуся. Молодий скрипак віддав бездоганно кілька українських композицій. А вже на правду великою симпатією тишівся чужеський квартет співацький (ревелерсів), який уперше пробував своїх сил на сандецькій сцені.

В другій половині програми виставлено Миколаївську інсценізацію та дуже добре відграно песу в одній дії „Св. Миколай“, по якій роздано дарунки.

Гарно відновлена саяла була вивоєна по береги не тільки місцевим, але й замісцевим громадянством.

Потому відбулися Загальні Збори Філії „Просвіта“, по яких Голова Філії вилосовив промову торкаючися 35-ліття існування Філії непоминувши вшанувати пам'ять її великого бувшого провідника б. п. Василя Яворського.

Тому, що вивязалась жива дискусія Загальні Збори закінчили свої наради в пізній нічній порі.

Учасники Миколаївського Вечора зложили на пресовий фонд „Нашого Лемка“ 14 зл. Що квоту переслало розрахунковим переказом. Щиро дякуємо та бажаємо Веселія Свят.

Редакція

НЕ ГОСПОДАРТЕ ОДИНЦЕМ!

Молочну господарку ведіть тільки

обеднані в Районові Молочарні під проводом і по вказівкам

„МАСЛОСОЮЗУ“

Село наше Пила, присілок села Семушевої пов. Сянік — числить 40 і кілька хат. У селі є 3 родини польські і 2 жидівські, решта українські. Всі мешканці присілка займаються різництвом, але в кожній родині, крім управи ріллі хтось з родини займається ремеслом, як: ковальство (2), слюсарство (3), шевство (6), кравецтво (3), боднарство (2), будівничі (4), стельмахи-колодії (2), столярі (1), кравчині-швачки (6) й інші, так, що село має всіх ремісників, потрібних селюві.

Зорганізоване економічне життя розпочалося 1927 р. з заснованням споживчої кооперативи „Єдність“. Від початку заснована до 1931 р. кооператива розвивалася, як на так малу місцевість, досить гарно, бо дала своїм членам кілька разів товарної звороти й при допомозі односельчанина п. Івана Морозка, емігранта в Америці, котрий на просьбу Управи кооперативи взявся збіркою в Америці та з цієї збірки прислав 25 доларів (в тім 10 дол. від себе самого) і 10 (десять) дол. від Мих. Гірянка, кооператива побудувала власний дім за квоту 1.500 зл. Правда, члени кооперативи допомагали дещо будівляним матеріалом і роботою.

З вдяки за цей дар Загальні Збори кооперативи прийняли Івана Морозка й Мих. Гірянку як почесних членів кооперативи, а дар цей записаний в пам'яті цілого села золотими буквами.

Від 1932 р. кооператива з причини загальної світової кризи, як також манка (1932—33) і вломів (1934, 1935) зачинає підупадати, але вже 1936 р. стає на рівновагу і біляніс виказує малу надвишку.

Культурно - освітнє життя села розпочинається щойно в другій половині 1936 р. з відкриттям новооснованої Читальні „Просвіти“ ім. М. Шашкевича. Скорше читальні не можна було відкрити з браку письменних людей, аж доріст дав цей матеріал. Читальню приміщення в доміш кооперативи. Праця в читальні йде дещо плинаво, члени, як і сам Виділ за мало горнуть до читальні, за мало сходіт, мало голосного читання книжок і часописів. Дотепер члени чи-

тальні дали 2 вистави і ходили по коляді з „Веселим Вергслом“.

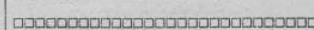
Першу виставу п. н. „Цісарська медалія“ виведено 5. вересня 1937 р. Другу виставу п. н. „Бідна на світі пещена дитина“ виведено 7. листопада 1937 р. В обох виставах виявлялися зі своїх завдань знаменито, чого доказом були оплески публіки. Обі вистави відбулися в салі „Народнього Дому“ в Семушеві-селі.

Невеликий дохід з вистав і коляді призначено на поширення бібліотеки.

Щира подяка належить декотрим членам читальні „Просвіти“ в Семушеві-селі за поміч у виставі, як також одній з аматорок, яка з третього села трудилася на проба і виставі.

Крім тих добрих сторінок, декотрі з наших молодих членів-аматорів мають дуже погані і деморалізуючі сторінки, а іменно вже через 2 чи 3 ярмарки в Мриголоді уцівляються, трагять вигляд людей, а замінюються в худобину, ваяються по болоті, чим осміщують самі себе, руйнують себе матеріально, дають деморалізуючий примір доростові, а вкінці не йдуть в парі зі своєю працею в аматорським гуртку, бо сами допчуть те, чого вчать других.

Час покінчити те погане діло, а взятися за щире культурно-освітнєню працю. Того домагається від нас нинішній час.

**КОЖНИЙ МОЖЕ ОБЕЗПЕЧИТИСЯ
НА ЖИТТЯ!**

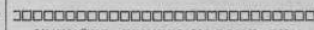
Вже за одного золотого місячно можна мати життєву обезпечу в Товаристві взаїмних обезпечень на життя.

„Карпатія“

Львів, Ринок ч. 38. Ч. тел. 258-43.

Заключіть обовязково життєву обезпечу в 1938 році.

Пишіть за інформаціями!

КУПУЙТЕ ДЕШЕВІ КАЛЕНДАРЦІ
„ВІДРОДЖЕННЯ“ НА 1938 РІК!

БЕРЕСТ КОЛО ФЛЬОРИНКИ. (Докінчення.)

Коли ще не було кооперативного дому, читальня „Провсвіт“ містлася в господаря Ілька Мерени, опися перенесли їй до кооперативного дому. Одначе не довго тішилася тим приміщенням, бо прийшла поліція та покликуючись на зарядження старства, запечатала обі шафи з книжками без вивіснення, на якій підставі це зробила. Так легко страли Берестяни одному українську культурно-освітню установу, де давніше сходилися старші й молодші та читали спільно часописи й книжки, співали українські пісні, робили проби на предствалення і т. д., а тепер усе втихло. Виділа читальня навіть настільки не був свідомий своєї справи, що не зробив відклику до старства, а як треба би було то й до воевідства. Отже шафи з книжками стоять далше запечатані й не знати, як довго ще той стан потраиває, а шкода, бо бібліотека цінна була.

Для охочих набувати знання, для голодних освіти, світ є все широко отворений. Цими воротами, то самоосвіта, яку здобувається через читання часописів й книжок з ріжних ділянок життя. В нинішніх часах ніхто не може заперечити, що через самоосвіту, саме через читання, здобувається не лише високий рівень культури, але й матеріальний добробут. Наглядним доказом є одиниці Береста, які через читання часописів і книжок, здобули собі відповідне знання, яке унагляднюється в поступовім господарстві, через відповідну управу рілі при збільшенні зборач, че-

рез піднесення видайности молочної господарки, через закладання садів, городів і пасік. Сьогодні не ті часи. Землі з кожним поколінням меншає. Батьки ділять між своїх синів, а ті знову між своїх і так з 20—30 моргових господарств, поробили 5 моргові або менші, на яких треба вживити цілу родину, зложено з кількох осіб. Отже, головно ми Лемки мусимо навчитися господарити на тих малих, гірських клатках землі, щоб при вмілій господарці здвоїти видайність на кожній ділянці. Щоб не повторялася та страшна картина рік у рік, що як приїде весна, то нема навіть що засіяти, а про виживлення цілої родини підчас передньку, то нема що і казати. Найвещаліші ті діти, які попросту пухнуть з голоду, нидіють в брудних, неохайних хатах. Одинюкий рятунок, то одну дитину лишати на господарці — бо ж далше ділити землі хіба вже не можна — а решту дітей вислати до міста на науку торговлі, або ремесла.

Через науку, читання часописів і книжок, здобуємо загальне знання, а з ним і матеріальний добробут, тому не повинно ні в одного господаря бракувати друкованого слова. Кожного стати, хоч би найбіднішого передлачувати собі часопис, а видаток, який видасть на передплату, повернеться сторичею й видасть гарні овочі.

Дуже популярні і дешеві є тепер видання „Дешевої Книжки“, які спеціально призначені для дорожчої молоді, а передусім „Са-

моосвітник“, який виходить раз у місяць. В нім наша молодь знайде все, що потрібно до підвищення рівня своєї освіти. „Самоосвітник“ стане найбільшим провідником і учителем у цій освітній праці. Тому Молода Лемківщина, вставай в ряди передплатників і прихильників „Самоосвітника“. Отже не повинно „Нашого Лемка“ ані „Самоосвітника“ бракувати ані в одній лемківській хаті.

Щоб „Нашого Лемка“ спонуляризувати, зробити його більше почитним, треба стало до нього дописувати, з кожної місцевости. Тому ключу до свідомих одиниць на Лемківщині — які майже в кожній селі є — щоб саали короткі дописи зі своїх сіл і тим причинилися до ближчого пізнання нашої Лемківщини. Писати треба так, як хто вміє, подаючи правдиві події, добрі і злі сторони. З добрих будуть люди брати примір, а зі злих відповідну науку на будуче. Через взаїмне зацікавлення собою, здвоїмо або і зтроїмо почитність, а тимсамим здобуємо більше передплатників. Редакція, маючи більше передплатників, буде взможі побільшити обем свого часопису, а з часом зможе перемістити його з двотижневика на тижневик, що принесе загальне освідомлення Лемківщини. А загальне освідомлення піднесе нас на вищий рівень культури й освіти, а з ним принесе загальний моральний і матеріальний добробут, а тоді й Лемки дочекаються кращого завтра.

Михайло Сківртнянський

Хочемо дати українській молоді змогу вийти як в Рідній Школі, даймо тій установі з нагоди Різдва гідний дар на коляду.

Покутник.

Лемківським говором.

Лем капту хубувало, а бився бив Бринківчів Василь смерті збівн. — Бо недобрим му ворожолю; таку ганебську ситуацію придумав. І то, вам, на самої, самісібіє Різдуво, кой шитка чедла на ріку пішли — зо саганятом по волідю і гмиватися. А пак дірі Божі споживати. Василь тижке пішов, кой не з нардом, лем сибелія до краку го погледка. Якās нандза, дєкса іши глбін допискала тому ништивірі, жиби таку окарію виштрихнув..

— Ба дє, што то тим світвісним шибнікам по розумях не похоблжат! І до чоґо они не наводят?..

Кой люде з хили пішли до ярку и Василь з нима, але пак ся борзичко вернув, глатів дбхжн, зорвав зо стола обрусок, зо заґати з лісту дєсового дбхжн фузью и камскіри до зрубівн зо шитким погадокс, так, як нон биштіфрат му нафав.

Гин прїстер він на зємлю білюсїі обрусок, приляж на нбґо, фузью наряччн гперед ся и ждав. Добру хвїлю ждав.. Хоц му г ўхах дїнчало и тий-доса г очах. На коґосї він чатував, а лолєса му чубом и шпінкїми го дїжн. А гало нбїлї катанку и нїґи му дїґанї. А макет иши сїлка на конярях запїквала, макет до скіри не вискочїлн, так ся гїрді на зьлбн. Ажи му ся видїло, што ся на зьлбн нбґо нбґо злїло и така, вам, тлодї видносі нї бїял, а кой і виртне полудєнок, а він гавїрн сої, што дбхс не лемку блїшїт нїнїом и курял ся зьдїл-ват.

— Бо нон бортак набрєхвн Васильовн, кет озме обрусок на Рїздуво и фузью, и з тим зачїтїть г лїсі, то яка б лем живнї люта зьвїряна не гїзлалася, то фупїк кет до ней дїмїкнє, од тбїдї фузїлї булє шїткої глущїнї. — Пек му! Така бриверяж, як збє злим..

Та баяка — реку — гарді ся приповїдати г хїжі на солонї. кой пїхус не баяка, ани вибаґанка з Васильом ся скїнчїла. — Мбґе сої прикладїте, што

го страхи з лїсу дбхжн зогїнїлї? Де там, ани недумайте! Жїтї бивсї орґїданї! Нїнїкой чубо си не привїрєло, лем ся з ядлїчївїв зачїсно, гей брав вискївн — перед самїєюн зїпнчу на фузї. Зас не забудте шїлї, што брат Василь, Петро лїсїував г ксєнїкї лїсі и кет збїдїлн по лїсу, зєдно брав зо собѡм од придїтку каблїчїчїє. І гнєє єї наладувїтку г заґатї охбївн, лем з комїнка кабзлю збївн, а г луфї жємїна пурху и волѡва. На тбѡ гтлївн Васїлѡ дрўгў порїюлї ладунку и кет зачїсно вискїчїлн и він натїснїв на дїнзїлн, шїкбїчїлн и він натїснїв на дїнзїлн, шїкбїчїлн злїл фєра, а пєршїл ладункѡ г фузїлї не бѡдєн бив вигнїтїє гпєрд, фузїлї не гбѡдєн бив загнїєснѡ оєчїєко лем дїмїнїув гзад и загнїєснѡ оєчїєко лем дїмїнїув на жумар Васильѡ. Од Бѡга прбўвїл на жумар Васильѡ. Од Бѡга Хрїста шїєсїя, што не бѡв ѡчї виплїлї..

Там, на полянї, дє два пѡтїчї збїгнїєснї, сирнїчґа Васїлѡ потїчїєка опїскала..

Юліан Тарнович.

Важне про позички в банках.

Не тільки про позичку хочемо тут сказати, але й про щось інше те головню про неї. Вартість позички кожний мабузь знає. Майже кожний потребує неаз більшої суми гроша разом, щоб полагодити якесь важне діло, наприклад прикупити ґрунту, побудуватися, заложити склеп, купити варстат собі чи дитині і т. д. Та на більшу готівку разом трудно спромогтися. Зате вигідніше таку готівку в когось позичити, а потім частинами віддавати. Але не так то легко нині позичити! Дотепер звертали наші люди за позичками не тільки до своїх банків, але часто і до чужих і нераз там такі позички діставали. Бо і чужі банки почувалися колись до обовязку позичати нашим людям, передовсім тому, що в тих банках є мільони також українського гроша. Та тепер від якогось часу ті банки не виявляють охоти уділяти нашим людям позичок. Не зичать навіть такому, що має всі потрібні умови і навіть вкладав гроші до того банку. Чи може тому, що наші люди повиймали звідти гроші і вже не несуть до чужих? Ні! Українського гроша є і далі багато більше по чужих банках, як по українських. Перестали зичити тому, що й до тих банків вкладав той неприхильний нам „дух“ і той настрій, що його голосят від якогось часу численні польські організації і газети проги українців. Загостила до тих банків політика.

І тепер усі наші люди почали звертатися до своїх українських банків за кредитами. Але й тут звичайно такий чоловік знав передтим лише чужу установу, а в своїх не вкладав гроша. А наші установи — банки цілком справедливо уділяють передовсім кредити тим людям, що мають в них грошеві вкладки. Поступає так між іншим, і то цілком справедливо, також найбільший український банк — Земельний Банк Гіпотечний у Львові, який финансиує всі наші центральні й інші установи та має для розвитку рідного господарства першорядне значіння. Як сторони цієї поважної установи, як

також інших наших фінансових установ знайшли також potwierдження наші невеселі думки про — невластиве відношення наших людей до своїх банків і про шкоди, які для загалу і для одиниць з того випливають. Отже не повинен такий чоловік, якого і свої мусять відправити з нічим, нарікати на своїх, тільки повинен на будуче вкладати свій гріш у своїй фінансовій установі. Повинен зрозуміти, що вкладаючи в своїх рідних установах, він не тільки забезпечить собі кредит у потреби, але і робить корисне діло для загалу гідне свідомого українця. Бо треба знати, що рідні банки обертають вложений у них гріш на добро рідного народу; підсилюють тим грошем рідне господарське життя, причиняються до творення нових підприємств, фабрик, крамниць, варстатів праці, а шедрими жертвами на народні цілі причиняються до загального зросту свідомости. Коли будемо сильні на господарській області, то будемо сильніші також політично, отже мусимо обняти ключем „свій до свого“ також наші фінансові установи, які в господарській розбудові грають поршорядну ролю. Ні один наш гріш не сміє піти в чужі руки, навіть у виді щадничої вкладки, бо кожний такий гріш скриплює чужих і обертається проти нас самих.

Дотримуючись ключа „свій до свого“ також вкладаванням своїх ошадностей у рідних установах, зміцнюємо себе економічно і політично і тоді ніякі наступи не будуть нам грізні.

Ю. Шкрумеляк.

Большевницька революція. Дешева книжка. ч. 22.

В здоровому тілі здорова душа. Е. Жарський, Бібліотека Дзвіночка „Равок“ ч. 12. вид. 1. Тикстор, Львів за грудень 1937.

Історичні пам'ятки в західній Карпатини ч. 4. Тарнович, Бібліотека Лемківщини ч. 4. ціна 1 пр. 2 зл.

Шляхотське вухо, історична повість Будзинського. стор. 1—120, ціна 0.95 зл.

Не вбою його*, того ж автора ціна 0.40 зл. Замовляти: С. Кулик, Львів, Бляхарська 8/І.

Ярослав, о. Юрій Кікта, провідник з кортою міста, 1937, стор. 1—20.

Остап Мисевич: Український весільний обряд у Бойківщині. Бібліотека Лемківщини ч. 6. Львів 1937. Накладом Видавництва „Наш Лемко“.

По книжці з описом лемківського весілля обдарувало нашу популярну літературу рухлице Видавництва „Нашого Лемка“ оце другою такою книжкою з описом весільного обряду сусідньої лемкам Бойківщини. Книжка складається з двох частин: перша головна частина, що її написав Остап Мисевич, це опис весільних обрядів, а друга, що її написав Іван Шевчик - Лукавиченко це: „Оцінка й характеристика українського весілля на Бойківщині. Праці про весілля попередила редакція статтею „Від Видавництва“, що її написав ред. Юліан Тарнович. На прикінці статті подано спис важніших праць про українське весілля. Перша праця на що тему в Галичині була Й. Лозинського: Руськое Весіле з 1835 р. Це основна праця, подано в ній докладний опис весільних звичаїв і багатий засіб весільних пісень. Книжка ця наробила була шуму серед тодішньої нашої інтелігенції тим, що була написана латинкою, але Маркіян Шашкевич, хоча й виступив проти латинки, похвалив саму працю, як дуже вартісну.

Та перейду до опису бойківського весілля. Опис приступний та цікавий. По уступі про зальоти йде уступ про руковини, тебто про сходини в батьків молодоті для обмірковання маеткових справ, а дальше вже йде уступ за уступом, що в них описане вже само весілля. З цього опису бачимо, що весільні звичаї на Бойківщині в основі такіж самі, як скрізь, де живе український нарід, багато й пісень цих самих, що в інших наших околицях. Очевидно, що є й відміни, бо ж годі, щоб на Бойківщині весілля відбувалося зовсім інакше так, як напр. на Кубанщині, або Полтавщині. Це зазначає й автор опису.

Книжка, ще раз скажу, дуже цікава й дуже потрібна. Вона справді зможе викинути з бойківських весіль всякї непристойні, соромницькі співачки, що їх як це зазначає автор другої статті, позаносили на весілля різні бараби. Зробити вона це, думаю, не тільки на Бойківщині, а скрізь на наших весіллях, бо книжка цікава для всіх. Що правда здалися б такі описи весіль і з інших наших околиць підгірських і з долів, щоб кожна околиця мала опис свого весілля. Тоді не забувалися б ніде старі весільні звичаї й пісні й не мали б доступу непотрібні новатори.

А. Лотоцький

ІСТОРІЯ БІБЛІЙНА В ОБРАЗХ

сторін 64, біблійних ілюстрацій 56 + титулова ілюстрація. Накінці поміщені щоденні молитви. — Даймо кожній шкільній дитині цю книжечку. Ціна з поштовою пересилкою 25 гр. Замовляти найменше по 6 приміри. Видавництво „Криниця“ Перемишль.

Всі навчаймося своєї літературної мови!

Передплачуйте на 1938 рік видання:

„Рідна Мова“

науково-популярний місячник, присвячений вивченню нашої літературної мови. — Плата тільки наперед: річно 6 зл., півр. 3 зл., $\frac{1}{4}$ р. 1.60 зл., окреме число 50 гр. Заграницю в Європі 8 зл. поза Європою 2 дол. річно. Конт. чекове П.К.О. ч. 27110. Для Чехословаччини, Австрії й Мадярщини передплата крайова.

Журнал видає й редагує проф. д-р Іван Огієнко.

Адреса: Warszawa 4, Stalowa 25 m. 10

КОЖНИЙ ВЖЕ ЗНАЄ, що

найкращим дитячим, **изд оральним** часописом є

„ДЗВІНОЧОК“

Це вчитель, приятель і товариш українських дітей. Річно ілюстрована книжечка „Дзвіночок“ вміщує шкільні цікаві оповідання, казки, байки, вірші, сенки, загадки, шаради, ребуси, пісні з нотами і т. д. — Чи Твої сестричка, братчик має „Дзвіночок“? — Кошт малий, бо всео 2 зл. вивозить річна передплата. (Щоднікове число 20 гр.)

„Дзвіночок“, Львів, Косцюшка 1 а

БОСІЙ!
ТОНЕ ДО ЗУВІВ
А ДО МОЇХ
ЧЕРЕВИЧКІВ

ЕЛЕГАНТ

І найменшими ошадностями
в **ПРОМ-БАНКУ**
Львів, ул. Гродзських 1. п. П.

розбудовуйте рідний промисл.

Найкращим дарунком на Новий Рік й Янлику, є премійна вкладкова книжечка ошадности **КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ „ДНІСТЕР“**, у Львові, ул. Руська ч. 20, на яку крім звичайних відсотків можна одержати ще й нагороду за ошадність у висоті 25 до 100 злотих.

НОВА ВАВИЛОНСЬКА ВЕЖА.

Большевики в Росії хочуть завести безбожницький календар. При укладенні нового календаря большевицькі „вчені“ тримаються таких засад: Час не буде числитися від Різдва Ісуса Христа, але від тепер. Роки від народження Ісуса Христа до тепер дістануть назву „капіталістичний період“. Місяць матиме тільки 30 днів. Дні тижня й місяців будуть без назв, або звати муться прим.: Неділя, „Сталін“, субота „Ленін“ і т. д. Новий календар укладає особна комісія, яку приказав зорганізувати Сталін.

Це нові спроби безбожних комісарів, щоб знищити християнство та його традиції. Та всі їх зусилля даремні, як щезає дим та й те все щезає. Треба знати, що спроби знищення християнського календаря не нові, їх пробували вже безбожники в часі французької революції (1793). Тоді поділили час на так звані декади, по 10 днів. В тім часі один з безбожних вождів революції, що сам брав участь у паленні й мордуванні священників, сказав собі: „Прийшла хвиля, щоб заступити Ісуса Христа ким іншим; я сам утворю релігію зовсім нову, яка буде відповідати нашemu поступові! „По кількох місяцях цей винахідник нової релігії“ стріву Неполіона Бонапарте (царя Франції) й спитав його: „Що думаєте, Громадянине, правда, що моя релігія гарна?“ — „Громадянине — відповів Наполеон, — чи ви насправду хочете бути сучасником Ісуса Христа?“ Якщо так, то нема іншого середника, тільки один: Зробіть, як Христос зробив. Одної п'ятниці дайте прибити себе до хреста, а найближчої неділі старайтеся воскреснути з мерлих.“

Розуміється винахідник нової релігії не пробував цього способу. Побачимо теж, як теперішні безбожники в Московії покінчать... а дуже сумний буде цей кінець.

Нема такого українця чи українки, що не дожили би Рідною Школою.

Не викидаймо ніяких окремих закликів. але шлім, що хто може й чого не постигається.

КОЖНА УКРАЇНСЬКА РОДИНА передплачує для своїх дітей: Часопис (місячник) „НАШ ПРИЯТЕЛЬ“ (річна передплата 1.50 зл.). Релігійну бібліотеку (двомісячну) „МОЯ КНИЖЕЧКА“ (річно 1.30 зл.).

Квартальник „Бібліотечка Нашого Приятеля“ (річно 2.80 зл.). Адреса: В-ВО „НАШ ПРИЯТЕЛЬ“, Львів, вул. Сикстуська 39 а.

Листування.

Впр. о. І. Тилівському бажаємо Шасливого Нового Року та Шасливих Свят Христового Різдва бути вірні з Матієво, Лоського, Чанова й Склядистого.

Дорогим моїм Братям: Романові на Пшкарпаті, Миронові у Франції та Володимирові в Америці шле найщиріші святкові бажання Ю. Тарнович.

Всім нашим Читачам в Америці, Канаді, Аргентині, Бразилії, Франції, Югославії, Німеччині й Лемківщині бжде Шасливого Нового Року а Веселих Свят Христового Різдва — Редакція й Адміністрація „Нашого Лемка“ (— „дем патріотичне не пийте!“)

Вн. Рясляк. Целю в Красній має заплановану запланувати за 1937 р. книжку „Схід, механізм Лемка“ й передплату по зльськ 1938 р. від Петра Цепка а Львова а бажанням Веселих Свят. Хр. Р.

Вн. Андрій Завиш. Чорногорці: має заплановану по зльськ 1938 р. від П. Цепка а Львова. Христос Рождається!

Веселих Свят бажає Сестри, Швагрові й Братові в Дюпеллон Н. П. Олександра Серединського а деполю в Улаюві. Хр. Р.

Вн. Антій Заперач у Р. М.: напишіть до „Центросоюзу“ Львів, Вімборича 20. Щиро Вас здоровимо і бажаємо Веселих Свят. Х. Р.

Вн. Михайло Семчишак а А: книжки вилісно, дякуємо Вам за гарні вітання і бажаємо Вам щастя а Новому Році, Христе Рождається.

В селі ВОЛОДЖІ, пов. Березів відбулося весілля Софії Дутко та Володимира Тимченко без зльського. Замість на о'труку, зібрано на Івазділі 450 зол.

Вн. Юліан Войтович: часопис посилюємо якнайтоніше, книжку також вилісно. Гражду бждемо Вам з Новим Роком. Х. Р.

Навіть підчас Свят

треба пам'ятати, що

НАЙКРАШЕ МИЛО

є тільки з фабрики

ЦЕНТРОСОЮЗ